

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ
ΠΟΛΥ ΚΑΛΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ημερομηνία: 11 Ιουλίου 2011

Διάρκεια: 2 ώρες και 15 λεπτά

Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερις (4) σελίδες
Όλες οι απαντήσεις να γραφτούν στο τετράδιο απαντήσεων

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΕΚΘΕΣΗ

(Μονάδες 50)

Να αναπτύξετε ΕΝΑ από τα πιο κάτω θέματα (450 – 500 λέξεις):

1. Στη σύγχρονη εποχή της τεχνολογίας, το ηλεκτρονικό βιβλίο κερδίζει συνεχώς έδαφος.

Να επισημάνετε και να αναπτύξετε τρία (3) πλεονεκτήματα και τρία (3) μειονεκτήματα του ηλεκτρονικού βιβλίου σε σχέση με το έντυπο βιβλίο.

2. Οι ωφέλειες του αθλητισμού είναι τεράστιες. Τα τελευταία χρόνια όμως παρατηρούνται αρνητικά φαινόμενα που στιγματίζουν τον αθλητισμό.

Να σχολιάσετε την πιο πάνω θέση και να τεκμηριώσετε την άποψή σας με συγκεκριμένα παραδείγματα.

3. Η εργασία είναι «ευλογία» για τον άνθρωπο, ιδίως σε μια εποχή που η ανεργία σημειώνει ανοδική πορεία.

Να παρουσιάσετε και να αναπτύξετε τις ωφέλειες που προσφέρει η εργασία στον άνθρωπο καθώς και τις αρνητικές συνέπειες της ανεργίας.

Να διαβάσετε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και να απαντήσετε ΣΕ ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Το πώς **εξελίχθηκε** ο άνθρωπος μέχρι σήμερα το μαρτυρεί η ιστορία. Στους αιώνες της απολυταρχίας και των δικτατοριών το ελεύθερο άτομο συνθλιβόταν υπό την πίεση της πολιτικής εξουσίας και η **παιδεία** το μετέτρεπε σ' έναν απλό υποτακτικό. Στις περιόδους της δημοκρατίας και του φιλελευθερισμού, όπως η σημερινή, ο πολίτης εξουδετερώνεται από το άτομο, το οποίο η παιδεία **μετατρέπει** σ' έναν **ιδιοτελή** κυνηγό του κέρδους και της δύναμης. Και στις δυο όμως περιπτώσεις στην πραγματικότητα είναι τα ισχυρά άτομα που κυβερνούν και εκμεταλλεύονται τα πιο αδύνατα. Στα απολυταρχικά και δικτατορικά καθεστώτα τα ισχυρά άτομα εκμεταλλεύονται τους άλλους με τη **δύναμη** της **εξουσίας**, ενώ στα φιλελεύθερα και δημοκρατικά καθεστώτα, τα ισχυρά άτομα εκμεταλλεύονται τους άλλους με τη δύναμη του πλούτου. Εφόσον όμως και στις δυο περιπτώσεις η ισχύς είναι εκείνη που κυριαρχεί, **άνθρωποι και κράτη επιδιώκουν να γίνουν όσον το δυνατόν πιο ισχυροί**. Ένας τέτοιος όμως σκοπός οδηγεί στην αντιπαλότητα και στους πολέμους.

Στην εποχή μας, περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη εποχή, το παιδαγωγικό αξίωμα του *αιέν αριστεύειν* ταυτίστηκε με την καλλιέργεια ενός απάνθρωπου ατομισμού. Η απόκτηση πλούτου και δύναμης αποτελεί ένδειξη επιτυχίας. Παρόλο που σήμερα πολλοί προσωποκεντρικοί στόχοι, όπως η πολιτότητα, η **αποδοχή** του άλλου όπως είναι, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών, η κατανόηση, η φιλία και η ανοχή μεταξύ των κρατών κλπ., έγιναν στόχοι της παιδείας, το βάρος εν τούτοις της εκπαίδευσης εξακολουθεί να δίδεται στην παροχή γνώσεων και στην καλλιέργεια των ατομικών ικανοτήτων. Η αιτία είναι **πασιφανής**. Τα ισχυρά κράτη και οι διεθνείς εταιρείες δεν θέλουν να χάσουν τη δύναμη και τα προνόμιά τους, παρόλο που οι **διεθνείς** συνθήκες έχουν μεταβληθεί στις τελευταίες δεκαετίες με την πρωτοφανή μετανάστευση των λαών και την εμφάνιση της πολυπολιτισμικής κοινωνίας. Οι ισχυροί της Γης δεν έχουν αφήσει τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών να εξελιχθεί σ' έναν οργανισμό ειρήνης και δικαιοσύνης. Εξακολουθούν ακόμη να στηρίζονται στη στρατιωτική και στην οικονομική τους **υπεροχή** για να ελέγχουν τους άλλους λαούς. Αλλά και οι άλλοι λαοί, όσοι έχουν τη δυνατότητα, προσπαθούν να μιμηθούν τα ισχυρά κράτη και επιδίδονται σε στρατιωτικούς **εξοπλισμούς** και σε προετοιμασίες πολέμων. Δεν είναι καθόλου παράξενο γιατί η βιομηχανία όπλων εξακολουθεί να είναι η πρώτη βιομηχανία.

Τα εθνικά και ιδιωτικά συμφέροντα εξακολουθούν να κρατούν την παιδεία δεμένη στους **ατομοκεντρικούς** της στόχους και να την **παρεμποδίζουν** να εξελιχθεί σε όργανο διεθνούς ειρήνης και ευημερίας. Οι καιροί όμως «ου μενεοί». Δεν περιμένουν άλλο. Η πολεμική τεχνολογία έχει φθάσει σε σημείο που με τα υπάρχοντα πυρηνικά όπλα ο πλανήτης Γη μπορεί να καταστραφεί όχι μια αλλά πολλές φορές. Παράλληλα η ατμόσφαιρα και το φυσικό περιβάλλον άρχισαν να προειδοποιούν για τις δυσάρεστες καιρικές εξελίξεις που θα επακολουθήσουν, αν οι άνθρωποι δεν περιορίσουν τη μόλυνση της ατμόσφαιρας. **Οι τεράστιες αυτές αλλαγές χρειάζονται φωτισμένους, τολμηρούς και μεγαλεπήβολους ηγέτες καθώς και την αλλαγή δια της παιδείας της ατομοκεντρικής νοοτροπίας των ανθρώπων και την καλλιέργεια του οικουμενικού πνεύματος που πρέπει να χαρακτηρίζει την ανθρωπότητα, αν, βέβαια, προλάβει να επιβιώσει**. Η κοινωνία πρέπει να δώσει τους κατάλληλους θεσμούς και η παιδεία να τους αξιοποιήσει.

(Μαραθεύτη Ι. Μ., *Προσωπισμός και Παιδεία – Μελέτες και Δοκίμια*, έκδ. Ο.Π.Α., 2011)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, περίληψη του πιο πάνω αποσπάσματος σε 100 – 120 λέξεις.
(μονάδες 10)
2. Να αναφέρετε **τέσσερα (4) στοιχεία** τα οποία χρησιμοποιεί ο δοκιμιογράφος για να στηρίξει την άποψή του ότι «άνθρωποι και κράτη επιδιώκουν να γίνουν όσον το δυνατόν πιο ισχυροί» και να σχολιάσετε **δύο** από αυτά.

(μονάδες 10)

3. «Οι τεράστιες αυτές αλλαγές χρειάζονται φωτισμένους, τολμηρούς και μεγαλεπήβολους ηγέτες καθώς και την αλλαγή δια της παιδείας της ατομοκεντρικής νοοτροπίας των ανθρώπων και την καλλιέργεια του οικουμενικού πνεύματος που πρέπει να χαρακτηρίζει την ανθρωπότητα, αν, βέβαια, προλάβει να επιβιώσει».

Να αναπτύξετε το νόημα του πιο πάνω αποσπάσματος σε 8 – 10 γραμμές.

(μονάδες 10)

ΜΕΡΟΣ Γ΄: ΓΛΩΣΣΑ (Μονάδες 20)

Οι λέξεις όλων των ερωτήσεων είναι παρμένες από το κείμενο και είναι έντονα γραμμένες.

1. Να επιλέξετε τη λέξη της **β΄ στήλης** που αποδίδει το νόημα της λέξης που βρίσκεται στην **α΄** στήλη.

	Α΄ ΣΤΗΛΗ	Β΄ ΣΤΗΛΗ
A.	ιδιοτελή(ς)	ιδιόμορφος, ιδιότροπος, συμφεροντολόγος, συμφερτικός
B.	πασιφανής	ολοφάνερη, πασίγνωστη, πρωτοφανής, πασιφιστής
Γ.	υπεροχή	υπερβολή, ανωτερότητα, υπεροψία, ανωριμότητα
Δ.	επιβιώσει	επιζητήσει, επιδοτήσει, επιδώσει, επιζήσει

(μονάδες 4)

2. Να γράψετε **τα ρήματα** από τα οποία παράγονται οι ακόλουθες λέξεις:

		ΡΗΜΑΤΑ
A.	παιδεία	
B.	εξουσίας	
Γ.	αποδοχή	
Δ.	εξοπλισμούς	

(μονάδες 4)

3. Να γράψετε το α΄ και το β΄ συνθετικό των πιο κάτω λέξεων:

	Α' ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ	Β' ΣΥΝΘΕΤΙΚΟ
ατομοκεντρικούς		
παρεμποδίζουν		

(μονάδες 4)

4. Να γράψετε τους τύπους των υπογραμμισμένων λέξεων που ζητούνται.

α) τη <u>δύναμη</u> της εξουσίας	i) γενική ενικού ii) αιτιατική πληθυντικού	
β) οι <u>διεθνείς</u> συνθήκες	i) ονομαστική ενικού ii) γενική ενικού	

(μονάδες 4)

5. Να γράψετε τους τύπους των ρημάτων που ζητούνται:

α) <u>εξελίχθηκε</u> ο άνθρωπος	i) α΄ πρόσωπο ενικού, στον ενεστώτα ii) α΄ πρόσωπο ενικού, στον παρατατικό	
β) η παιδεία <u>μετατρέπεται</u>	i) γ΄ πρόσωπο ενικού, στον παρατατικό ii) γ΄ πρόσωπο ενικού, στο μέλλοντα	

(μονάδες 4)

© Copyright 2011 – Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση με οποιοδήποτε μέσο όλου ή μέρους του περιεχομένου χωρίς τη συγκατάθεση του εκδότη.